

Motion till riksdagen 2005/06:So524

av **Annelie Enochson (kd)**

Unga människors alkoholvanor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de riktlinjer som angivits i den nationella handlingsplanen mot alkoholmissbruk för unga människor efterlevs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stoppa försäljningen av ungdomsinriktad sprit (alkoläsk).

Motivering

Alkoholkonsumtionen bland våra ungdomar ökar alarmerande och ökningen av akut alkoholförgiftning visar dramatiska siffror. Ett 50-tal unga människor omkommer årligen av akut alkoholförgiftning, enligt alkoholläkaren och forskaren Sven Andréasson. Det är ett stort antal unga som, kanske efter sin första fylla, oftast folköl, aldrig mer återvänder till sin familj, sin skola och sina vänner. Unga män (18–19 år) dricker mer än 16 liter ren alkohol per person och år. Det är att jämföra med genomsnittet för alla över 15 år som är 10,5 liter ren alkohol per person (2004). Flickor i årskurs nio konsumerade i snitt 2,7 liter ren alkohol per person och år 2004. För pojkar i samma årskurs är den motsvarande mängden 3,7 liter. Skrämmande siffror för en åldersgrupp som inte ens enligt lagen får förtära alkohol.

Lättillgänglig hembränd och smugglad sprit anges ofta som en orsak till den stora konsumtionen, men spriten och ölen som levereras via Systembolaget och matbutiken är givetvis lika berusande, beroendeframkallande och giftig. En annan orsak till den stigande alkoholkonsumtionen är den ökande införselkvoten som EU-medlemskapet förde med sig.

I den nationella handlingsplanen mot alkoholmissbruk skriver regeringen ”att insatser för barn och ungdom är särskilt viktiga, såväl generella insatser som syftar till att åstadkomma en alkoholfri uppväxt och att skjuta upp alkoholdebuten som insatser för särskilt utsatta grupper och grupper med riskbeteende”. Dagens samhälle visar att utvecklingen går tvärs emot den nationella

Fel! Okänt namn på

handlingsplanens intentioner. Regeringen måste visa på aktiv handling för detta ökande problem i vårt samhälle.

Systembolagets försäljning av så kallad alkoholisk ökar för varje månad. Den söta smaken är väl anpassad till ungdomars smak, då den påminner starkt om just läsk. Likheten kan leda till att man upplever att det går bra att dricka många flaskor utan att man löper någon risk för skador och alkoholberoende. När alkoholen introducerades i Sverige på hösten 1996 möttes den snabbt av kraftig kritik och försäljningen minskade kraftigt, men nu är den åter på uppgång (källa: <http://www.systembolaget.se/>). Ökningen under 2003 var 113 %. Hitintills under 2005 har ökningen varit ca 17 % jämfört med föregående år.

Alkoholisk med högre alkoholhalt än 3,5 volymprocent säljs endast i Systembolagets butiker. Denna alkoholisk har en alkoholhalt på ca 5 volymprocent. Men svagare varianter (2,8–3,5 volymprocent klassas som maltdrycker och får säljas i livsmedelsbutiker, ståendes sida vid sida med folkölet – och läsk. Var och varannan livsmedelsbutik säljer numer så kallat smaksatt öl som är förpackat i färgglada och ungdomligt utformade burkar och flaskor. Helt i enlighet med svensk lagstiftning. Syftet är uppenbart: att locka och introducera barn och ungdomar till alkoholens värld.

Att det är ungdomar, och speciellt unga flickor, som dricker alkoholisk bekräftas i Systembolagets egen statistik. Den typiske konsumenten av alkoholisk är enligt den statistiken en ogift kvinna i 20-årsåldern som dricker regelbundet, har gymnasieutbildning, låg inkomst och bor i en medelstor stad. När det gäller yngre tonåringar visar resultatet från den senaste av CAN:s årliga drog- och alkoholorienterade undersökningar att 73 % av flickorna i årskurs nio dricker så kallade blanddrycker (cider, alkoholisk, wine coolers etc).

Det råder ingen tvekan om att alkoholen vänder sig till ovana och unga blivande konsument. Alkoholindustrins syfte med att lansera alkoholisk på bred front är uppenbart: att via barn och ungdom långsiktigt försäkra sig om konsumenter av sitt öl och sina vin- och spritdrycker. Regeringen måste skyndsamt stoppa försäljningen av ungdomsinriktad sprit!

Stockholm den 24 september 2005

Annelie Enochson (kd)